

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Wydanie II

Za Wiarę i Ojczyznę!

„Gazeta Grudziądzka” wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I (Pomorze), II (Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica), III (Wielkopolska i Śląsk, wraz z bezpłatnymi dodatkami „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży”, „Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnośnieniem w dom 3,89 zł, miesięcznie 1,30 zł. w Wolnem Mieście Gdańsku 2,50 guldenów zagranicę wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgii 36 franków belg., w Holandii 2,50 guldenów hol., w Niemczech 4,00 RMk., w Szwajcarii 5 fr szw., w Czechosłowacji 38 koron szesk., w Austrii 8 szylingów w Danii 6 koron duńskich, w Szwecji 5 koron szwedzkich, we Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara amerykań. — Ogłoszenia drobne za słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie, najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Na czwartek, 1-go listopada 1934 r.

Siła złego na pana Sławka

Innemi słowy: postępujący rozkład sanacji

Przed niedawnym czasem prezes BBWR p. Sławek na zjeździe sanacyjnym w Katowicach wygłosił przemówienie, w którym w sposób znachorski starał się przedstawić zebranym przyczyny naszych niedomagań gospodarczych i społecznych.

W przemówieniu swem p. Sławek powiedział m. in., że

Zaduzo jest ludzi, którzy chcieliby za swoją pracę uzyskać jakąś zapłatę w formie orderu, posady, mandatu poselskiego, czy koncesji. I zawsze obok tych, którzy stają do pracy, bo sam cel jest dla nich pobudką, będziemy spotykali inny gatunek działaczy, takich, którzy będą mieli pytanie dodatkowe mniej lub więcej ujawnione: „Dobrze, ale co ja na tem zarobię?”

Można pomylić się przy przyjmowaniu jakiegoś człowieka do organizacji. To jeszcze nie hańbi. Jeśli jednak później postępkami tego człowieka będą ukrywane, stajemy się współwinnymi jego wykroczeń, czy zgola kryminalnych czasami czynów. To też z całą stanowczością zaznaczam, że dla utrzymania naszego autorytetu moralnego musimy wyrzucić ze swego grona takich ludzi.

Przemówieniem tem p. Sławek dał upust swojej goryczy z powodu demoralizacji szerzącej się w obozie sanacyjnym. Nie tylko demoralizacji, lecz postępującego rozkładu sanacji.

To też można rozumieć p. Sławka, że chciał a nawet rozpoczął już przeprowadzanie „czystki”, można go rozumieć, że jako prezes BBWR a zarazem szef klubu parlamentarnego BB, był zwolennikiem zupełnej czystki, która miałaby nastąpić jeszcze przed sesją sejmową. Widząc bowiem postępujący rozkład własnego obozu, p. Sławek chciał go uzdrowić i przeto osłabił twierdzenie opozycji, że źródłem szerzącej się demoralizacji w Polsce są właśnie praktyki pewnych odłamów obozu sanacyjnego, — praktyki, opierające się na pytaniu: „Co ja na tem zarobię?”

Do tej czystki jednakże nie doszło. Klika bowiem, frymarcząca sumieniami obywatela polskiego, sprzeciwiła się temu. I tę klikę można rozumieć. Bo cóżby z sanacji pozostało, gdyby w myśl wskazań pana Sławka poczęto usuwać z obozu sanacyjnego tych ludzi, którzyby chcieli za swoją pracę uzyskać jakąś zapłatę?

Czystkę zastąpiono ugodami, ażeby uniknąć — kompromitacji. Wiadomo przecież, że nieje-

dne wysokie figury zawikłane są w różne afery. Mniejsi działacze i pionki nawet zaplątani są w procesy o podłożu kryminalnym. Jakże więc można było dopuścić do gruntownej czystki?

Co jednakże jest powodem rozkładu sanacji?

Otóż owo szafowanie obozu sanacyjnego obietnicami i zmuszanie społeczeństwa do oglądania się na państwo przez to, że usiłuje się uzależnić całe nasze życie od państwa, przyczem państwo utożsa-

mia się z obozem sanacyjnym i uprawia się demagogię państwową.

Wilson, gdy jeszcze był profesorem uniwersytetu, wykładającym prawo państwowe i polityczne, w jednym ze swoich dzieł zajmuje się szczególnie szkodliwością demagogii w życiu państwowem. M. in. wywodzi on, co następuje:

„Doświadczenia historyczne wszystkich państw uczą nas, że jeśli demagogia partji jest szkodliwa, to stokroć szkodliwsza jest demagogia rządzących, która się posługuje prze-

de wszystkim zwolennicy wszechmocy państwowej i krzewiciele wiary w wszechmocność i nieomylność jednego człowieka, który za wszystkich myśli, o wszystkich się troszczy i wszystkim zapewni szczęście na ziemi.

Dzieje narodów mówią, że przyczyną największej korupcji życia państwowego było zawsze wcielanie w życie zasady, że obsadzanie urzędów w administracji państwa i samorządów oraz powierzanie posad w przedsiębiorstwach państwowych powinno być wynagradzaniem usług, wyświadczonych kierowniczym osobistościom i zorganizowanym kierunkom politycznym lub też zaliczką na wynagrodzenie za wierną służbę przyszłości. Gdy urzędów i posad tych zabraknie, najpierw opróżnia się istniejące już posady, jeśli zajmują je przeciwnicy polityczni, lub ludzie uważani za niepewnych. A gdy się oczyściło administrację z ludzi nieswoich i wolnych urzędów i posad już nima, stwarza się dla swoich nowe urzędy, stwarza się nowe przedsiębiorstwa państwowe, a z nimi nowe posady lub nadużywa się władzy państwowej, aby opanować przedsiębiorstwa prywatne i tam swoich ludzi umieszczać. Aby sobie zdobywać coraz liczniejszych zwolenników, uprawia się odpowiednią politykę kredytową przy pomocy banków państwowych, politykę podatkową, gniebiącą i rujnującą przeciwników politycznych, a faworyzującą swoich zwolenników, politykę subwencji, przyznawanych tylko swoim, agrarna, popierająca przyjaciół, socjalna, przyznająca pracę tylko swoim, słowem, nadużywa się

władzy państwowej i całego aparatu państwowego dla celów swojej partji lub swego obozu. System ten prowadzi do korupcji we wszystkich dziedzinach życia, niszczy żywotne siły narodu, ogala skarby, zabija inicjatywę i poczucie odpowiedzialności obywateli i staje się z czasem organizacją systematycznej eksploatacji państwa przez ścisły sojus polityków i biurokratów, wzajemnie od siebie zależnych, wzajemnie się popierających.“

Tak więc demagogia państwowa jest powodem rozkładu obozu sanacyjnego, z którego straszny fetor zaturawa życie społeczne w Polsce.

I fetor ten tak długo zaturawać będzie atmosferę u nas, jak długo trwać będzie obóz, w którym tak wiele zła nagromadziło się, że sam p. prezes Sławek spasować musiał z zamiarów usunięcia tego zła.

Zwołanie sesji Sejmu i Senatu

Marszałkowi Sejmu p. Światłowskiemu doręczony został dekret p. Prezydenta o zwołaniu Sejmu na sesję zwyczajną. Dekret ten brzmi: „Na podstawie art. 25 konstytucji zwołuję Sejm do miasta stołecznego Warszawy na sesję zwyczajną od dnia 31 października 1934 r.

Warszawa, dnia 27. X. 1934 r.
Prezydent Rzeczypospolitej
Ignacy Mościcki.
Prezes Rady Ministrów
Leon Kozłowski”.

Takież same zarządzenie zostało następnie złożone wicemarszałkowi Senatu p. Boguckiemu.

Przedłużenie moratorium hipotecznego

W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 94 z dnia 28 października br. ogłoszone zostało rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych.

W myśl tego rozporządzenia moratorium czyli zawieszenie spłat długów hipotecznych przedłużone zostało na dalszy rok, to jest do 1-go października 1935 r.

Rozporządzenia oddłużeniowe w rolnictwie

W ostatnim, t. j. 94 numerze Dziennika Ustaw R. P. ogłoszone zostały rozporządzenia Prezydenta Rzplitej, dotyczące akcji oddłużeniowej w rolnictwie. Tak więc ogłoszone zostały:

a) rozporządzenie o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucji w bankach państwowych;

b) rozporządzenie w sprawie

zmiany ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucji kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych;

c) rozporządzenie o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych;

d) rozporządzenie o obniżeniu zadłużenia gospodarstw rolnych z tytułu należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Po rewolucji w Hiszpanji

Likwidując ostatecznie rozruchy rewolucyjne, policja hiszpańska aresztowała 10-ciu posłów do parlamentu hiszpańskiego z powodu ich udziału w rewolucji. Ze strony rządu hiszpańskiego nie wpłynął dotychczas wniosek o uchylenie aresztu w stosunku do aresztowanych posłów i przywrócenie im nietykalności.

W Katalonji władze rozwiązały wszystkie organizacje socjalistyczne. Rozbrajanie ludności cywilnej odbywa się w całkowitym spokoju.

W więzieniu w Madrycie, przewidzianem dla 1100 osób, znajduje się obecnie 3000 osób aresztowanych w czasie rozruchów.

*

Obozy izolacyjne a prawo karne i konstytucja

Uwagi prawnika.

Straszna klęska powodzi, która dotknęła setki tysięcy ludzi — z natury rzeczy skierowuje całą uwagę na los nieszczęśliwych ofiar i nie usposabia do zajmowania się innymi, choćby nader ważnymi sprawami. Straszny żywioł wody jakby zalał swemi falami całą rzeczywistość polską, zwłaszcza przed oczyma wsi polskiej. Życie ma jednak swoje prawa i w miarę, jak oddalamy się od strasznych dni katastrofy — wracamy myślą i do innych zjawisk naszego życia. Chcemy mianowicie o mówić z wyłącznie prawnego stanowiska głośną w ostatnich czasach sprawę obozów izolacyjnych, które choć podobno nie przeznaczone tym razem dla ludźców, goszczą u siebie niejednego syna wsi.

Obozy izolacyjne, znane w Niemczech pod nazwą obozów koncentracyjnych, noszą w Polsce urzędową nazwę „miejsce odosobnienia“ i przeznaczone są wedle rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej do przymusowego odosobnienia osób, których „działalność daje podstawę do przypuszczenia“ że „grozi“ z ich strony naruszenie bezpieczeństwa i spokoju publicznego.

Już z powyższego tekstu rozporządzenia wynika, że nie chodzi tu o osoby, podejrzane o popełnienie pewnego przestępstwa, lecz o osoby, o których władza (starosta, wojewoda) może przypuszczać, że mogłyby naruszyć bezpieczeństwo i spokój publiczny.

Jasnym jest więc, że przymusowe osadzenie „w miejscu odosobnienia“ nie leży w granicach ani kodeksu karnego, ani kodeksu postępowania karnego i niema też nic wspólnego z t. zw. środkami zapobiegawczymi, przewidzianymi w postępowaniu karnym, jak np. areszt tymczasowy, dozór policyjny itd. Wymienione środki zapobiegawcze sądowe mogą wedle prawa karnego dotyczyć tylko osób, co do których są dostateczne podstawy do podejrzenia, jeśli nie obwiniania ich wprost o popełnienie czynu karygodnego, przewidzianego w kodeksie karnym. Zatem ograniczenie wolności osobistej obywatela w drodze sądowej nastąpić może jedynie w razie podejrzenia o popełnienie konkretnego czynu, który ustawa karna uznaje za karygodny. Natomiast osadzenie w „miejscu odosobnienia“ nastąpić może w razie „przypuszczenia“, że ktoś może być niebezpiecznym dla spokoju publicznego, bez oznaczenia nawet, o jakie przestępstwo mógłby być podejrzanym.

Przymusowe odosobnienie ma być więc t. zw. prewencyjnym środkiem administracyjnym, mającym na celu u nieszkodliwienie osób, o których władza administracyjna przypuszcza, że mogą stać się niebezpiecznymi.

Tego rodzaju zapobiegawczy (prewencyjny) środek przeciw przestępstwu, które jeszcze nie zostały popełnione — jest nieznanym nietylko, jak wyżej powiedziano w prawie karnym, ale także w prawie administracyjnym. Nie przewidziało go ani rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnym, ani rozporządzenie także o postępowaniu przymusowym w administracji z 22 marca 1928 r. To ostatnie rozporządzenie opiera się na art. 97 ust. 4 konstytucji, który postanawia, że ustawy określa środki przymusowe, przysługujące władzom administracyjnym dla „przeprowadzenia ich zarządzeń“. Już sam fakt, że powyższy przepis zamieszczonym został w artykule 97 konstytucji, zawierającym gwarancje wolności osobistej obywateli w stosunku do sądów, widocznym jest, że uprawnienia władz administracyjnych nie mogą iść dalej, aniżeli kompetencje sądów, a sądy, jak wiadomo, mogą wydać nakaz aresztowania, jeśli przestępstwo już popełniono (dokonane lub usiłowane), oraz jeśli o przestępstwo to jest dana osoba podejrzana. To też ustęp 4 art. 97 konstytucji, przewidując stosowanie środków przymusowych przez władze administracyjne, wyraźnie postanawia, że służyć one mogą tylko do „przeprowadzenia ich zarządzeń“, czyli do zniewolenia jednostek do posłuchu dla nakazów lub zakazów władzy. Musi więc wprawdzie istnieć jakieś konkretne zarządzenie władzy (nakaz, zakaz, wezwanie) i niezastosowanie się przez jed-

nostkę do takiego zarządzenia, aby władza mogła zastosować środek przymusu (np. areszt administracyjny, karę pieniężną itp.).

Z tego stanu rzeczy widocznym również jest, że przymusowe osadzenie w „miejscach odosobnienia“ nie mieści się także w ramach rozporządzenia o środkach przymusowych w administracji, które nie przewiduje środków przymusowych z powodu „przypuszczenia“, że z czyjejs strony grozi naruszenie spokoju lub z powodu obawy, że (Dokończenie nastąpi.)

Nie będzie opłat w szkołach powszechnych?

Agencja „Press“ donosi: „Dowiadujemy się, że projekt wprowadzenia opłat w szkołach powszechnych należy uważać za ostatecznie zaniechany. Jednymyślną opinią nauczycielstwa i społec-

zeństwa przeciwko temu projektowi została uwzględniona. Jak słychać, toczą się obecnie w łonie Rządu narady nad innym sposobem znalezienia funduszy dla pokrycia wydatków na szkolnictwo powszechne.“

Wojna religijna w Meksyku

Walka kościelna w Meksyku staje się z każdym dniem ostrzejsza. W stanie Sinaloa tamtejszy gubernator wydał zakaz odprawiania nabożeństw w kościołach wszystkich wyznań. Władze miejskie stanu otrzymały rozkaz zamknięcia kościołów z urzędu. Również w Acapulco zamknięto wszystkie kościoły. W Mexico City władze nie posunęły się jeszcze do tak ostrych zarządzeń. W ciągu wczorajszego dnia tysiączne rzesze wiernych ludności wszystkich stanów zjawiły się z dziećmi w katedrze dla dokonania obrządków chrztu, bierzmowania i t. d. w obawie przed możliwością zamknięcia kościołów. Jutro odbędzie się masowy wiec z udziałem około 150 tysięcy członków radykalnych związków robotniczych, manifestujących za nowym ustrojem szkolnym. Rząd w obawie przed kontrmani-

festacjami organizacji kościelnych wzmacnił wybitnie służbę bezpieczeństwa.

Zabici i ranni

Naprzężona sytuacja pomiędzy ludnością katolicką w Meksyku a rządem meksykańskim przybiera z dnia na dzień formy coraz ostrzejsze.

Od czasu wydalenia biskupów katolickich uwidaczniają się wśród ludności katolickiej nastroje rewolucyjne. Doszło już nawet do pierwszego starcia pomiędzy wojskami rządowymi a katolikami, co pozwala przypuszczać, że wojna religijna w Meksyku już się rozpoczęła.

W starciu tem, jakie miało miejsce w mieście Tahnato poleła się krew. Demonstranci katolicy u-

rażdzili pochód ulicami miasta, a wezwaniu policji do rozejścia się odmówili. Wtedy zaalarmowano wojsko, które dało salwę do tłumu. Demonstranci odpowiedzieli ogniem. Ośmiu żołnierzy i 7 osób cywilnych padło w tej walce. Po obu stronach jest również wielu rannych.

Fala dekretów

Wobec wygaśnięcia od dnia 1-go listopada br. pełnomocnictw, udzielonych p. Prezydentowi Rzplitej w kierunku wydawania rozporządzeń z mocą ustaw, w ostatnich numerach Dziennika Ustaw ogłoszono cały szereg rozporządzeń. Ogłoszono m. in. prawo upadłościowe, przepisy wprowadzające prawo o upadłości, prawo o postępowaniu układowym, przepisy o kosztach sądowych, cały cykl rozporządzeń, dotyczących oddłużenia w rolnictwie, rozporządzenie o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych, o połączeniu Funduszu Bezrobocia z Funduszem Pracy, o własności lokali i inne jeszcze.

Przed sesją budżetową Sejmu

Cała prasa poświęca wiele miejsca mającej się odbyć sesji budżetowej Sejmu. Dzienniki sanacyjne twierdzą, że pierwsze dni sesji wypełni cały szereg interpelacji klubów opozycyjnych z najrozmaitszych dziedzin działalności rządu, władz administracyjnych i policji.

Według notowanych pogłosek ma być zgłoszony wniosek o nieprzyjęcie do wiadomości dekretu Prezydenta R. P. o obozach koncentracyjnych oraz interpelacja o stosunkach panujących w obozie w Berezie Kartuskiej. Interpelacja ma być zgłoszona do prezesa Rady Min., do Min. Spraw Wewn. oraz do Min. Sprawiedliwości. Materiału do tej interpelacji — jak informuje prasa sanacyjna — udzieliły osoby, które opuściły obóz izolacyjny w Berezie.

Oprócz interpelacji powyższych, kluby opozycyjne chcą wywołać obszerną dyskusję nad polityką wewnętrzną i zagraniczną ostatnich kilku miesięcy.

He prawdy jest w tych pogłoskach, dowiemy się zapewne niebawem.

Pejedynek dwu starych panien na maglownice

We wsi Zagaj-Szkarłatów w powiecie kolskim woj. łódzkiego, miał miejsce osobliwy a tragiczny w skutkach pojedynek 2 starych panien o mężczyźne.

43-letnia Janina Foryńska zareczyła się swego czasu z miejscowym parobkiem, Ignacym Kujawą, który jednak ostatnio zanieczywał Foryńską i przebywał stale w towarzystwie 48-letniej Józefy Okopnej. Gdy w zagrodzie Okopnych znajdowała się jedynie Józefa, wtargnęła tam Foryńska, wyzywając swą rywalkę do walki o Kujawę. W czasie bójki Foryńska uderzyła maglownicą Okopną w głowę i rozbiła jej czaszkę. Okopna wkrótce zmarła. Morderczynię aresztowano.

GILOTYNA WYSTAWIONA NA LICYTACJE

Historyczna paryska gilotyina z czasów rewolucji francuskiej, sprzedana została w tych dniach z licytacji. Nabył ją za 80 tys. franków właściciel jednej z kawiarni paryskich.

CHCESZ DOBROBYTU DLA POLSKI I SIEBIE?

Pracuj wydajnie, oszczędzaj i kupuj tylko wyroby krajowe.

Niesamowity pasażer

Koszmaryny pomysł skąpców

Światowy rekord skąpstwa, od niepamiętnych czasów należący do Szkotów, wydarty im został obecnie przez pewną rodzinę bułgarską z miejscowości Gabrowo, której mieszkańcy oddawna już mają smutną sławę niepowszednich kurtw i skąpców.

Jeden z członków rodziny W. z Gabrowa zmarł w Sofji. Przed rodzicami jego stało ważne zagadnienie: jak przewieźć najtańszym kosztem zwłoki zmarłego z Sofji do miejscowości rodzinnej. Przewóz konduktem pogrzebowym był szanowczo za drogi.

Po długich naradach jeden z członków wpadł na niezwykły pomysł.

Dwóch braci zmarłego udało się do Sofji. Odziali go w powszedni strój. W nocy udali się na dworzec, trzymając pod ręce trupa, któremu za plecy włożyli drewniany pręt, by prosto się trzymał. Usadowili go w trzeciej klasie, bilet włożyli mu na widocznym miejscu za opaską kapelusza, a sami udali się do innego przedziału.

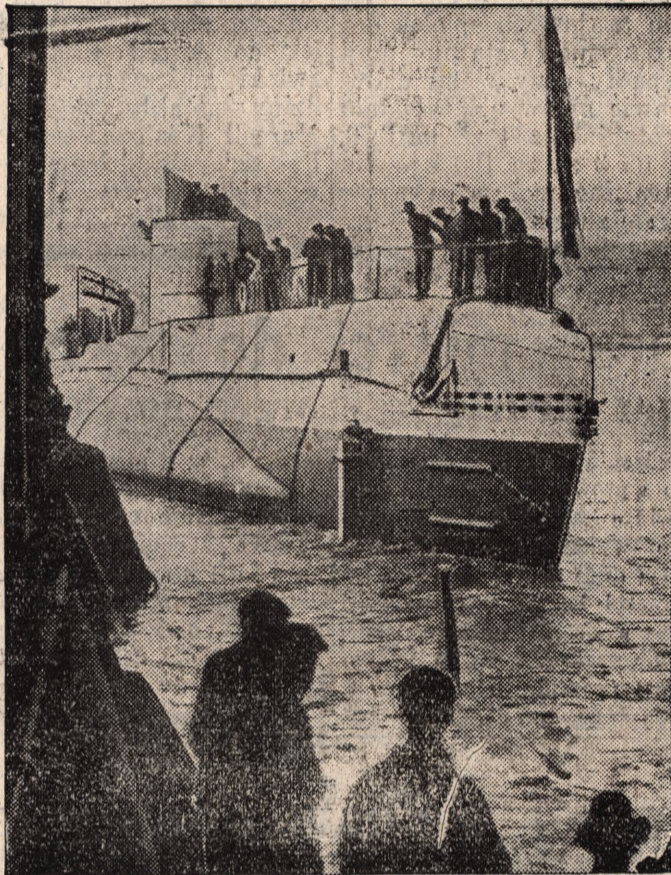
Gdy pociąg przybył do Grabowa, bracia przysli po zmarłego, lecz przedział był pusty, trup znikł.

Nazajutrz policja znalazła zwłoki. Zidentyfikowano je. Odnaleziono również pasażera, który jechał w jednym przedziale ze zmarłym. Ze-

ty towarzysz jego podróży spadł z ławki. Przekonał się wówczas, że ma przed sobą trupa. Obawiając się podejrzania policji o zabójstwo, pasażer wyrzucił zwłoki przez okno pociągu.

Rodzina wezwana przez policję, przyznała się do niesamowitego pomysłu przewiezienia zmarłego pociągiem dla zaoszczędzenia kosztów transportu zwłok.

NOWA ANGIELSKA ŁÓDZ PODWODNA

W stoczni angielskiej w Chatham została spuszczone na wodę nowa angielska łódź podwodna „Snaper”.

5 milionów złotych Kaucji

Sędzia śledczy dla spraw szczególnej wagi Demant wyznaczył kaucję dla hr. Henryka Potockiego, osadzonego w więzieniu za machinacje jego na stanowisku prezesa rady nadzorczej fabryk żyrdowskich, w wysokości 5 milionów złotych. Rodzina aresztowanego hrabiego oświadczyła, że takiej sumy nie posiada, wobec czego hrabia Potocki pozostaje nadal w więzieniu.

Pożar rafinerji nafty

Ze Stanisławowa donoszą, iż w piątek wybuchł groźny pożar w rafinerji nafty firmy „Nadworniańskie Fabryki nafty i parafiny” w Nadwórnej. Pożar powstał wskutek pęknięcia przykrywy kotła, którego płomień przedostał się na zewnątrz i zapaliły pozostałość po destylacji ropy. Powstałe stąd płomień ogarnęły szybko destylarnie.

Skutkiem pożaru nastąpił wybuch gazów benzynowych w podziemnym zbiorniku oraz eksplodował kocioł nadziemny, czemu towarzyszyły głośne detonacje.

Zachodzi obawa, że pożar ogarnie całą rafinerję.

Śnieg i wilki we Włoszech

Spowodu znacznego obniżenia się temperatury, spadły obfite śniegi w Apeninach tokańskich. W pobliżu Monte Calvana pojawiły się wielkie hordy wilków, które napadają na stada owiec. Straty wyrządzone przez wilki są znaczne.

Krwawe zajścia w Tunisie

W ciągu września b. r. doszło w Tunisie do poważnych krwawych zajść, które dotychczas zatajano przed opinią publiczną. Rezydent generalny Perouton polecił, według dziennika, oddziałom wojskowym podczas likwidacji demonstracji robotników arabskich postępować z całą bezwzględnością aż do użycia broni włącznie. Podczas licznych starć między oddziałami wojskowymi i demonstrujący-

mi miało poleć w południowym Tunisie 100, w Moknine 40 i w Medynie 20 robotników arabskich. — Krwawe incydenty mniejszych rozmiarów miały miejsce również w innych miejscowościach. Według „Humanite” 250 Arabów znajduje się obecnie w więzieniu. Rezydent generalny wydał zakaz korespondencji około 300 pism francuskich i zagranicznych.

Sekwestrator u... żebraka

Niezbyt przyjemna przygoda spotkała w tych dniach jednego z sekwestratorów będziańskiego Urzędu Skarbowego. Otrzymał on polecenie ściągnięcia zaległego podatku w kwocie... 1.40 zł. od mieszkańca Będzina M. B.

Sekwestrator przez kilka dni daremnie szukał mieszkania opornego płatnika, wreszcie jednak znalazł go.

Jakież było zdziwienie urzędnika, gdy otworzywszy drzwi mającej nawpół zapadłej budy, z któ-

rej wnętrza wionął na niego wilgotny zaduch, zobaczył nędzę poszukiwanego płatnika.

W kącie, na barłogu spoczywał szkielet człowieka w łachmanach, a obok niemniej nędznie wyglądająca kobieta — jak się okazało — żona M. B.

Po wymianie kilku zdań z „płatnikiem”, który żyje z żebractwa, urzędnik pośpiesznie opuścił lepiankę, nie mówiąc nawet biedakowi, poco przyszedł.

Olbrzymia powódź w Marokku

Z Casablancji donoszą, że ulewne deszcze spowodowały powódź w północnym francuskim i hiszpańskim Marokku. Wszystkie rzeki wystąpiły z brzegów. Kilku dziesięciometrowy most na rzece Mouch koło posterunku graniczne-

go w Saf-Saf zniosła woda w momencie przejazdu pewnego samochodu, który zwałił się w nurty rzeki.

Jest wiele ofiar. Dokładna ich liczba nieustalona. Straty miljonowe. Powódź czyni dalej postępy.

Nowy lot do stratosfery

Nazwisko Piccard głośne jest na świat cały, a to dzięki jego lotowi balonowemu do stratosfery. Po jego pierwszym udalym locie, coraz częściej uczeni odbywać zaczynają te niebezpieczne, a dla nauki bardzo cenne zdobycze, przynoszące podróże do stratosfery.

Przed paru dniami taką podróż do stratosfery odbył brat słynnego dra Augusta, Jan Piccard. Oba uczeni są bliźniakami, a charaktery ich tak są podobne, że jak jeden tak i drugi obrabiali za cel swego życia badanie stratosfery.

Jan Piccard lot swój stratosferyczny odbył we wtorek, wystartowawszy z lotniska w Detroit w Stanach Zjedn. Wraz z uczonym w podróż stratosferyczną udała się małżonka jego. Startowi balonu przyspitywało się zgórą 40,000 widzów.

Po 7 godzinach lotu balon osiągnął wysokość 16 tysięcy metrów. Ponieważ wszystek balast został już wyrzucony, przeto po osiągnięciu wysokości 16 tysięcy metrów balon zaczął opadać i to z coraz to zwiększającą się szybkością. Gdy balon znajdował się na wysokości około 2000 metrów nad ziemią, Piccardowie postanowili wyskoczyć na spadochronie, albowiem katastrofa zdawała się być nieunikniona.

Skok udał się i obydwójce wylądowali bez szwanku w okolicy lesistej pod Cadixem w odległości 300 klm. od miejsca startu. Balon opadł w pobliżu uszkadzając się o wierzchołek drzewa. Gondola oderwała się od powłoki balonu jednak przy upadku na ziemię nie rozbiła się. Większa część instrumentów nie została jednak wskutek upadku uszkodzona.

Sędzia zastrzelił się skazawszy na śmierć niewinnego

W Nowym Jorku sędzia James Fitzgerald popełnił samobójstwo, strzelając sobie w usta z rewolweru.

Samobójstwo tego ogólnie znanego w Ameryce sędziego wynikało z niezwykłych pobudek. Fitzgerald wydał niedawno wyrok śmierci na kupca Lerroita, który odpowiadał przed sądem za morderstwo. Ani w czasie długiego śledztwa, ani w czasie procesu nie zdołano zebrać odpowiednich dowodów, któreby niezbicie świadczyły o winie kupca. Oskarżony zaprzeczał uporczywie, jakoby był sprawcą zbrodni. Jednak mnóstwo poszlak przemawiało przeciw niemu. Lerroita skazano na śmierć i w 8 tygodni potem stracono na krześle elektrycznym. Jeszcze w obliczu śmierci skazany zaprzeczał swojej winie.

Niedawno odkryła policja w Chicago zupełnie przypadkowo prawdziwego sprawcę zbrodni. Lerroit padł więc ofiarą omyłki sądowej.

Sędzia Fitzgerald, który winę tej omyłki przypisywał sobie, przejął się tak głęboko niewinną śmiercią kupca, że popełnił samobójstwo.

Do zimy linja kolej. Warszawa-Radom będzie skończona

W związku ze zbliżającymi się chłodami wzmocniono tempo prac na nowowybudowanej linii kolejowej Warszawa—Radom. Pracuje tam na dwie zmiany dniem i nocą 1500 robotników. Uruchomienie komunikacji nastąpi najdalej z początkiem grudnia br. Nowa linja spowoduje skrócenie drogi na szlaku Warszawa—Radom—Kielce o 57 kilometrów.

Obowiązkiem każdego Czytelnika jest krzewienie oświaty, która idzie do ludzi z dobrą gazetą, książką, broszurą.
Rozpowszechniajcie więc „Gazetę Grudziadzką” a przyczynicie się do podniesienia oświaty na wsi.

Wiadomości bieżące

Czwartek, 1 listopada 1934 r.

Czwartek: Wszystk. Sw. Wsch. sl. 6,34; zach. 4,21. Wsch. księż. 23,57 z. 13,59.
 Piątek: Dzień Zad. Jerz. Wsch. sl. 6,36. zach. 4,19. Wsch. księż. 1,06 z. 14,13;
 Sobota: Huberta. Wschód słońca 6,38; zach. 4,17. Wsch. księż. 2,16; z. 14,26.

Przy zaparciu stolca, przekrwieniu podbrzusza, bólach w krzyżu i w bokach, braku oddechu, biciu serca, migrenie, szumie w uszach, zawrotach głowy i ogólnym złym samopoczuciu naturalna woda gorzka Franciszka - Józefa powoduje wydajne i obfite wypróżnienie. Zalecana przez lekarzy.

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY”** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dołączamy „GOŚCIA ŚWIATECZNEGO”.

Województwa centralne.

ECHA STRAJKU LEŚNEGO.

Białostocki sąd okręgowy na sesji wyjazdowej w Sokółce rozpatrywał sprawę robotników leśnych, którzy w czasie strajku leśnego w grudniu ub. r. na terenie lasów państwowych w Szudziałowie pobili robotników, którzy nie chcieli przyłączyć się do strajku i posiadać im narzędzia pracy. Sąd uznał winnymi oskarżonych i skazał Andrzeja Mjadysa na rok więzienia, Pawła Maciejewskiego i Michała Zagrodę po 9 miesięcy, Władysława Wysockiego, Stefana Burawskiego i Józefa Minczuka po 6 miesięcy więzienia. Kara została wszystkim zawieszona.

NIESAMOWITY WYPADEK W MŁYNIE.

Podczas szalejącej nad powiatem hrubieszowskim burzy, wydarzył się tragiczny wypadek w wiatraku w Serniczynie. Z niewiadomych przyczyn pękł duży kamień młyński. Jeden z robotników, pracujących w wiatraku, Tom. Grun, uderzony został odłamkiem kamienia tak silnie, że zmarł na miejscu. Właściciel wiatraka, Franciszek Szpiegowski, został ciężko ranny w głowę. W groźnym stanie odwieziono go do szpitala.

KRWAWY NAPAD BANDYTÓW.

We wsi Tupadły-Rumunki, w pow. lipnowskim, 2 zamaskowanych bandytów usiłowało się wdrzeć przez wyścieśszy się w widły, wyszedł na podwórce, gdzie natknął się na jednego ze złoczyńców i uderzył go widlaui nieszkodliwie. W wyniku walki Rodego do mieszkania i przyłożywszy rewolwer do skroni znajdującej się w izbie żonie napadniętego, zażądał wydania pieniędzy. Po zrabowaniu 234 złotych zbrodniarze zbiegli w niewiadomym kierunku. Stan Rodego jest bardzo ciężki. Policja wdrożyła pościg za bandytami.

Małopolska.

MANIPULUJĄC BRONIĄ, ZASTRZELIŁ SIOSTRE.

Niejaki Jan Kostęba w Miększym Nowym pow. jarosławskiego, manipulując bronią nieostrożnie, postrzelił swą 17-letnią siostrę Stefanję, która nazajutrz zmarła.

TRAGICZNY WYPADEK NA DWORCU W ZBARAZU.

Na dworcu kolejowym w Zbarazu zdarzył się tragiczny wypadek. Do pociągu, odjeżdżającego do Tarnopola, wsiadła przez pomyłkę 20-letnia Janina Morawska, żona plutonowego K.O.P. z Białosórki koło Krzemieńca, a zorientowany się dopiero, gdy pociąg już ruszył, że jedzie w niewłaściwym kierunku, starała się zeskoczyć ze stopni wagonu, tak jednak niesześciwie, że wpadła pod koła, które odcię-

ZEGARKI - PIERSCIONKI - BEZPŁATNIE

Srebra - Platery i wszelkie wyroby jubilerskie wysyła bogato ilustr. cenniki poleca najtaniej **EMIL GOLDWASSER Kraków, GRODZKA 25/le**

ły nieszczęśliwej lewą nogę. Morawska zabrano do odjeżdżającego pociągu, a by odstawić ją do szpitala w Tarnopolu, podczas jazdy zakończyła jednak życie.

Kresy Wschodnie.

SZPIEG ZAWISNAŁ.

Sąd Okręgowy w Równem na Woli skazał przed niedawnym czasem za zbrodnię szpiegostwa pewnego mieszkańca pow. rowieńskiego na karę śmierci przez powieszenie. Ponieważ pan Prezydent nie skorzystał z prawa łaski, przeto do Równego przybył kat Braun i we czwartek rano wykonał wyrok.

ZATRUCIE DZIECKA WSKUTEK ZAMIANY LEKARSTW W APTECE.

Apteka Ubezpieczalni społ. w Wilnie przy wydawaniu lekarstwa niej. Zamoszczykowej dla jej dziecka, zamiast olejku rycynowego wydała olejek kamforowy. Dziecko po użyciu lekarstwa zatrulo się. Dzięki szybkiej pomocy lekarskiej zdołano dziecko uratować.

Zjazdy i zgromadzenia Stronnictwa Ludowego

Kutno. — 6 listopada odbędzie się w Kutnie w Sekretarjacie Str. Lud. posiedzenie Zarządu Powiatowego Str. L.

Łomża. — 6 listopada we wtorek w Sekretarjacie Powiatowym Str. L. w Łomży (Plac Zambrowski 9). Adwokat Korboński będzie udzielał porad prawnych.

Włodawa. — 4 listopada we wsi Wyryki odbędzie się kurs społeczno-polityczny z udziałem członków Zarządu Wojewódzkiego.

SEKRETARJATY STRONNICTWA LUDOWEGO.

Lublin. — Sekretarjat Wojewódzki Stron. Lud. w Lublinie został przeniesiony na ul. Zamojską 39, m. 15.

Przeworsk. — Został otwarty Sekretarjat Stron. Lud. w Przeworsku u p. Józefa Pawłowskiego za fabryką serów i czynny będzie 2 razy w miesiącu w pierwszą i trzecią środę od godz. 9 i pół do 12-tej. Dla członków Stronnictwa Ludowego i Kół Młodzieży będzie udzielał bezpłatnie porad prawnych adwokat dr. Jedliński co trzecią środę.

Sierpc. — Sekretarjat Stron. Lud. na powiat sierpecki został przeniesiony na ul. Warszawską nr. 81, dom p. Saleckiego (obok piekarni) i czynny jest w każdy wtorek od godz. 10-tej do 15-tej, gdzie są załatwiane wszystkie sprawy obchodzące rolników-ludowców.

LEN.

Lwów, 25. 10. Notowania lnu za 1 kilo w złotych loco stacja załadowawcza: len czesany „Basis I” 1,90; trzypiany „Kiski” 60—85 gr.; pakuly lniarne „Basis I” 75—80 gr. Podaż średnia.

PUCH — PIERZE.

Lwów, 25. 10. Notowania puchu i pierza w huncie za 1 kg w złotych loco stacja graniczna: puch I gat. 15,00 zł; II gat. 13,00 zł; III gat. 9,00 zł; puch szary I gat. 11,00 zł; II gat. 9,00 zł; III gat. 7,00 zł; pierze białe skubane I gat. 7,00; II gat. 6,00 zł; II gat. I gat. 5,00 zł; pierze nieskubane I gat. 4,00 zł; II gat. 3,00 zł; III gat. 2,20 zł; pół-białe skubane I gat. 3,00 zł; II gat. 2,50 zł; nieskubane I gat. 2,00 zł. Ceny detaliczne są wyższe o 10 procent.

Odpowiedzi Redakcji.

= W.Pani Wojtasik Anna, Mozgawa, abonament zapłacony do l. 7. 34.

Wspaniała manifestacja chłopskiej solidarności

Czwarty raz w tym roku ludowcy w Łańcutkiem obchodzą uroczystość święcenia sztandaru symbolu widomego, ideałów i organizacji chłopskiej. Ostatnio święciliśmy sztandar ludowy w Jelny ad Leżajsk.

Uroczystość ta utkwii na długo w pamięci mieszkańców wioski naszej. Domy poubierane zielonemi chorągiewkami, trybuna wysoka, ustrojona zielenią i wieńcami, widnieje zdaleka portret prezesa Wincentego Witosa, Orzeł polski i napis „Witajcie bracia ludowcy”. Na miejsce zbiórki schodzą się ludowcy z okolicznych wiosek, sztandary, orkiestra, strojne krakowiaki uwijają się, przypinając zielone kokardki. Formuje się pochód na nabożeństwo i poświęcenie sztandaru do kościoła parafjalnego w Leżajsku, odległego 8 km. Pochód ten przedstawiał się imponująco, sztandary z Kamienia, z Brzozy Królewskiej, Wierzawic, Żołyni, orkiestra gra krakowiaki, młodzież i do 1500 starszych ludowców.

Nadmieniam, że cztery razy jeździli delegaci po zezwolenie na uroczystość, a odległość z Jelny wynosi 36 km, robiono trudności z pochodem, orkiestrą, zgromadzeniem, stawiano zastrzeżenia, że musi się przedłożyć listę mówców i

temat ich przemówienia, że musi się spisywać tych, którzy przy wbijaniu gwoździ pamiątkowych w drzewiec sztandaru, rzucą jakowyś datek, że nie wolno przeprowadzać agitacji przed wyborami gromadzkimi. Referent starostwa p. Oroński na miejscu w Jelny zakazał konnej straży porządkowej i wzięcia udziału w pochodzie. Po nabożeństwie i poświęceniu sztandaru w pochodzie, zdążano przed trybunę na plac zbiórki, gdzie nastąpiło wbijanie gwoździ pamiątkowych i przemówienia zgłoszonych w starostwie mówców. Przewodniczył wiceprezes Zarządu powiatowego Kozakiewicz z Woli Bliższej, sekretarzował W. Wiśniewski z Jelny. Przemawiali: Dec. Antoni z Rakszawy, W. Jagusztyn, prawnik z Biedaczowa, Burda J. z Żołyni, Jodłowski z Sarzyny i Kozakiewicz.

Uroczystość ta i przemówienia wryły się głęboko w duszę ludowców, którzy to w rezolucjach zaznaczyli, wyrażając hołd, wotum ufności i wdzięczność przewodcom ludowym a pogardę odpryskom, rozbijaczom i zdrajcom, ślubując wiernie i wytrwale stać w obronie ideałów ludowców, nieść górnice sztandar honoru i ambicji chłopskiej. Uczestnik w Jelny.

Znowu wielka katastrofa kolejowa

W piątek nad ranem tuż przed stacją kolejową w Tarnowie obok wiaduktu kolejowego od strony Krakowa, wydarzyła się straszna katastrofa kolejowa.

Pociąg towarowy zdążający z Krakowa do Stanisławowa, wpadł na skrzyżowaniu torów tuż przed stacją w środek pociągu towarowego, manewrującego na innym torze, a składającego się z 18 wagonów. Skutki zdarzenia były straszne, gdyż 3 wagony pociągu przetokowego zostały wyrzucone z toru i uległy rozbiciu. 2 wagony pociągu towarowego, tj. wagon służbowy i ciężarowy, znajdujące się tuż za lokomotywą, uległy zupełnemu zniszczeniu.

Trzeci zaś wagon został lekko uszkodzony, jak również i lokomotywa. Ofiar w ludziach na szczęście nie było, gdyż konwojent pociągu, Jakób Grobicki oraz manipulant Ciastoń, znajdujący się w wagonie służbowym, który został na drzazgi rozbity — zdołali w ostatniej chwili wyskoczyć i w ten sposób uniknąć niechybnej śmierci.

Katastrofę spowodował maszynista pociągu towarowego Władysław Tkaczyk, który przeoczył sygnał ostrzegawczy i wjazdowy i poza sygnałem najechał na pociąg towarowy.

Ruch pasażerski odbywa się normalnie.

Rozporządzenie wykonawcze do ordynacji podatkowej

W Dz. Ust. R. P. z dn. 23 października r. b. ogłoszone zostało rozporządzenie wykonawcze do ustawy o ordynacji podatkowej, które weszła w życie z dniem 1-go października br.

Rozporządzenie zawiera ściśle interpretację przepisów nowej ordynacji podatkowej, wskazując skarbowym organom wykonawczym sposoby wprowadzenia w życie nowych przepisów proceduralnych podatkowych.

Ustawa o ordynacji podatkowej upoważnia ministra skarbu do wyznaczenia i powołania odpowiedniej ilości komisji odwoławczych oraz ich składu. Rozporządzenie wykonawcze ustala, że komisji tych będzie 18, po jednej komisji na województwa: białostockie, poleskie, pomorskie, stanisławowskie, tarnopolskie, wołyńskie i wileńskie, przy czym składać się one będą z 24-ch członków. Również po jednej komisji odwoławczej w składzie 36-ciu członków otrzymają województwa: kieleckie, lubelskie, lwowskie, m. Łódź, m. Warszawa, woj. poznańskie i woj. warszawskie oraz woj. śląskie. Pozatem woj. łódzkie z wyłączeniem m. Łodzi otrzymuje komisję odwoławczą w składzie 24-ch członków.

Rozporządzenie ustanawia następujące terminy ukończenia wymiarów: podatku gruntowego do dnia 31 marca, podatku od nieruchomości, podatku od lokali i podatku od placów budowlanych do dnia 31 marca; podatku przemysłowego od obrotu: dla osób fizycznych, nieprowadzących ksiąg handlowych lub gospodarczych, do dn. 1 maja, dla osób fizycznych, prowadzących księgi handlowe lub gospodarcze, do dnia 1 października każdego roku; po-

datku dochodowego, nadzwyczajnego od niektórych zajęć zawodowych oraz wojskowego, pobieranego w postaci dodatku do podatku dochodowego: dla osób fizycznych nieprowadzących ksiąg do dnia 15 sierpnia, dla osób fizycznych prowadzących księgi do dnia 1 października; podatku przemysłowego od obrotu i dochodowego dla osób prawnych; podlegających kompetencji urzędów skarbowych — do dn. 1 października, podlegających kompetencji izb skarbowych do dn. 31 grudnia.

Rozporządzenie przeszuwa też terminy płatności podatku, a mianowicie: a) podatku gruntowego: I rata — do dnia 30 kwietnia, II rata — do dn. 30 listopada; b) podatków od nieruchomości, od lokali, od placów budowlanych: I rata do dn. 30 kwietnia, II rata do dn. 31 lipca, III rata do dn. 31 października, IV rata do dn. 31 stycznia następnego roku; c) podatek przemysłowy od obrotu do dn. 31 maja, zaliczki kwartalnej na poczet tego podatku: za I kwartał do dn. 15 czerwca, za II kw. do dn. 15 sierpnia, za III kw. do dn. 15 października, za IV kw. do dn. 15 lutego następnego roku; d) podatku dochodowego — do dn. 15 września, podatku dochodowego z tytułu różnicy: I rata do dn. 15 kwietnia, II rata do dn. 15 czerwca, III rata do dn. 15 września, IV rata do dn. 15 grudnia; e) podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w terminie 7 dni po upływie miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiła wypłata przez służbodawcę; f) nadzwyczajnego podatku od niektórych zajęć zawodowych — do dn. 15 września; g) podatku wojsko-

wego, pobieranego w formie dodatku do podatku dochodowego — w terminach płatności podatku dochodowego d. odn. 15 września.

Osoby obowiązane do składania zeznań o dochodzie, uiszczając będą przedpłaty w wysokości połowy kwoty, jaka przypada od zeznanego dochodu; osoby fizyczne do dn. 1 marca roku podatkowego, osoby prawne do dn. 1 czerwca roku podatkowego. Osoby, obowiązane do składania zeznań o dochodzie, które w wyznaczonym terminie zeznań tych nie złożą, powinny w terminie wyżej wskazanym wpłacić połowę podatku, wymierzonego za poprzedni rok podatkowy.

Rozporządzenie ustala ściśle kompetencje izb skarbowych i urzędów skarbowych w zakresie umarzania przez nie zaległości podatkowych, opłat stemplowych, oraz zezwalania na ratalną spłatę tych zaległości.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia, przy czym postanowienia o przesunięciu terminów płatności podatków wchodzi w życie z dn. 1-go stycznia 1935 r. — Do rozporządzenia dołączonych jest dwadzieścia kilka wzorów formularzy.

Radjoprogram z Warszawy

Czwartek, 1. 11.: 9,00 audycja poranna; 10,00 nabożeństwo z Krakowa; 12,15 poranek muzyczny; 13,00 „Na naszym Pomorzu”; 13,15 dalszy ciąg poranka; 14,00 koncert; 15,00 „Śląskie Zadzuszki” (feljton); 15,45 „Zimowe żywienie bydła”; 16,00 „Na wiejskim emmentarzu” — fragm. z powieści; 16,20 pieśni; 16,45 „Światelka nad morzem” —

obrazek; 17,00 trio fortepianowe; 17,50 „Tysiąc razy większe i tysiąc razy mniejsze”; 18,00 „Teatr Wyobraźni” — d. Je słuchowisko p. t. „Młynarz i jego córka”; 18,45 „Co czytać?”; 19,00 koncert; 20,05 feljton aktualny; 20,40 „Falstaff” — opera G. Verdiego; 21,20 dziennik wieczorny; 23,30 koncert reklamowy.

Piątek, 2. 11.: 6,45 audycja poranna; 10,00 nabożeństwo ze Lwowa; 12,10 koncert; 12,45 pogadanka dla kobiet; 13,00 dziennik południowy; 15,35 przegląd giełdowy; 15,45 koncert z płyt; 16,45 audycja dla chorych; 17,15 „Requiem”; 17,50 przegląd wydawnictw; 18,00 Wiadomości rolnicze; 18,15 recital fortepianowy; 18,45 „Na legionowym omentarzu”; 19,00 recital organowy; 19,20 pogadanka aktualna; 20,00 „Jak spędzić święto?”; 20,15 koncert symfoniczny; 22,30 recytacje poezji; 22,40 koncert reklamowy; 23,05 „Pamięci dusz, które odeszły”.

Sobota, 3. 11.: 6,45 audycja poranna; 12,10 koncert; 13,00 dziennik południowy; 13,05 fantazje operowe G. Verdiego; 15,30 wiadomości o eksporcie polskim; 15,35 przegląd giełdowy; 15,45 nowe nagrania na płytach; 16,30 słuchowisko dla dzieci p. t. „Wszyscy się przesiadają”; 17,00 nabożeństwo z Ostrzej Bramy w Wilnie; 17,50 odczyt: „O straconym czasie i punktualności”; 18,00 Przegląd rolniczej prasy; 18,15 koncert z cyklu „Sonaty fortepianowe L. van Beethovena”; 18,45 reportaż na tem.: „Życie społeczne roślin”; 19,00 utwory na skrzypce; 19,20 „W Kruszycy nad Gopłem”; 19,30 lekcje piosenki; 20,00 muzyka lekka; 20,45 dziennik wieczorny; 21,00 koncert; 21,45 szkice literackie; 22,00 koncert reklamowy; 22,15 muzyka taneczna; 23,05 „Teatr Wyobraźni” — nadaje „Łgarstwa myśliwskie”; 24,00 muzyka taneczna.

Piękny podarek imienninowy lub okolicznościowy tworzą

Dzieje Narodu Polskiego w Obrazach

40 artystycznie wykonanych reprodukcji barwnych obrazów najsłynniejszych polskich art. malarzy jak *Matejko, Stachewicz, Gorski, Radzickowski.*

Dzieje Narodu Polskiego w Obrazach są wartościową i wysoce artystyczną ozdobą każdego salonu czy gabinetu.

Dzieje Narodu Polskiego w Obrazach to znakomity środek pomocy szkolnej. Do każdego obrazu załączony jest obszerny opis treści obrazu, jak i danej epoki historycznej.

W skład albumu wchodzi następujące obrazy:

1. Lech znajduje gniazdo orla.
2. Krakus zabija smoka.
3. Wydobycie zwłok Wandy.
4. Uczta Popiela.
5. Piast otrzymuje koronę polską.
6. Zamordowanie św. Wojciecha.
7. Bolesław Chrobry w Kijowie.
8. Mieszko II i Bezprym.
9. Śmierć Masława.
10. Bitwa pod Lignicą.
11. Krzyżacy włoką Pipina do Torunia.
12. Krwawy odpust św. Dominika.
13. Napad Krzyżaków na klasztor w Sieradzu.
14. Bitwa pod Płowcami.
15. Władysław Łokietek.
16. Kazimierz Wielki.
17. Chrzest Litwy.
18. Kontusik Królowej Jadwigi.
19. Jagiello po bitwie pod Grunwaldem.
20. Św. Kazimierz Króliewicz Polski.
21. Jan I Olbracht.
22. Zdobywanie Połocka.
23. Zdobywanie Wielkich Łuków.
24. Karol Chodkiewicz oddaje buławę hetmańską.
25. Pochód Lisowszczyków.
26. Kazanie Skargi.
27. Karliński broni Olsztyn.
28. Kęcki odbiera Kamieniec.
29. Śmierć 26-letniego.
30. Obrona Częstochowy.
31. Stefan Czarniecki.
32. Tadeusz Rejtan.
33. Książę Józef.
34. Książę Józef ze sztabem.
35. Wojsko polskie.
36. Walka Czartaków w Olszynie.
37. Wywłaszczenie.
38. Polska wraca do morza.
39. Matka Boska.
40. Prezydent Mościcki.

40 obrazów skompletowanych w wspaniałym albumie pierwszorzędnie oprawionym w płótno i tłoczonym złotem. . . . . Cena 12,00
W pięknym albumie kartonowym . . . . . Cena 9,50

Przesyłkę uskutecznią się po poprzednim nadesłaniu gotówki **bezpłatnie!** Bezpośrednio nabyć można w Ekspozyturze naszej przy Placu 23 Stycznia 4/6

Zakłady Graficzne i Wydawnicze
Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu

ZDROWIE — TO SKARB ZIOŁA Dr. BREYERA

które stosuje się w nast. chorobach:

- Nr. 1. — w katarach płucowych, kaszlach, astmie.
- Nr. 2. — w złej przemianie materji, reumatyzmie, artretyzmie, chorobach skórnych, nieczystości cery.
- Nr. 3. — w chorobach żołądkowo-kiszczkowych, żółtaczce.
- Nr. 4. — w chorobach nerwowych i przy ogólnym osłabieniu. Mogą zastąpić nerwowe chorem herbatę chińską.
- Nr. 5. — w bledności i niedokrwistości.
- Nr. 7. — w chorobach nerwowych i pęcherzowych.
- Nr. 9. — przeciwszczepiacze.

Do nabycia w oryginalnym opakowaniu w aptekach, składach aptecznych i drogerjach lub w wytwórni:
POLHERBA' Kraków-Podgórze Skrytka Nr. 48/XI.

Panna
lat 25 posiada 2 000 zł. p.żna pomorzanina o dobrym sercu. Oferty pod nr. 188 og.

Terminator
do krawca potrzebny z dopłatą Bendisz Warszawa Nowogródzka 4

Bufetowa
władająca językiem polskim i niemieckim 20-30 lat zaraz potrzebna. B. Bronikowski Grudziądz — Aleje Kr. Jadwigi 5.

JASNEJ SŁONCA NAJLEPSZA ZAPRAWA DO PODŁÓG

ODWIEŻA ZNI/ZCZONE POADZKI, LINOLEUM
i FARBUE MOMENTALNIE BIAŁE PODŁOGI
NA MAMON LUB ORZECH CIEMNY.

ORYGINALNE PROSZKI
MIGRENO-MERVOVIN
R.M.S.W. N° 1599
Z FABRYKI KOGUTKIEM
SA SRODKIEM
KOJACYM BOLE
ZASTOSOWANIE
BOLE GŁOWY
MIGRENA, NEURALGIA,
BOLE ZĘBÓW,
GRYPA, PRZEZIĘBIENIA
BOLE ARTRETYCZNE,
STAWOWE, KOSTNE I.T.P.
ŻĄDANIE W APTEKACH PROSZKÓW
ZE ZN. FABRYKI KOGUTKIEM
W ORYGINALNEM OPAKOWANIU
PO 5 PROSZKÓW W PUDEŁKU

WYMIENI
KOWALSKINA
STOSUJE SIĘ
PRZY OPORCZYWYCH
BOLACH GŁOWY
FABRYKA CHEM-FARM. „ARKOWSKI” WARSZAWA

Precz z blagą!

Obiecujący 150 naboł do zeg. i st. nie dodają wprowadzają w błąd klientów, gdy zamówisz u nas listownie otrzymasz towar odpowiedni t. j. straszak brown. Dz. U. P. 2341 i 50 naboł, do zegarka z franc. złotą lub niklową szwajc. syst. „Anker” z wiecznym szkłem i 10 letnią gwarancją za zł. 6,95 lepszy gat. zł. 9, 12 15, kryty z 3-ma kopertami Ank. na kam. zł. 12—, 14—, 16—, 18— i 25, extra płaski na kamieniach zł. 14—, 16— na rękę damski lub męski zł. 8,95 12, 16, 20 i 25. Wysyłamy pocztą. Adresować: Fabry. Zeg. E. JAKUBIŃSKI, Warszawa, Leszno 60. G.